

2. Мадзигон В. М. Пути и средства усовершенствования преемственности в трудовом обучении учащихся общеобразовательной школы и ПТУ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. – К., 1975. – 203 с.
3. Михайлова О. Ю. Наступність трудового навчання та професійної підготовки // Актуальні проблеми трудової і професійної підготовки молоді : матер. наук-практ. конфер. – Вінниця : ВДНІ, 1996. – Вип. 2. – С. 62-63.
4. Михайлова О. Ю. Наступність трудового навчання і професійної підготовки учнів шкіл і ПТУ // Трудове і професійне навчання: проблеми, пошуки, перспективи : матер. міжнародн. наук.-практ. конфер. – Вінниця : МО України, АПН України, В ДЛ., 1994. – Ч. 1. – С. 57-59.
5. Мороз А. Г. Пути обеспечения преемственности в самостоятельной учебной работе учащихся средней общеобразовательной школы и студентов вуза (на материале школ и вузов УССР) : автореферат дис. ... канд. пед. наук / Киевский гос. ун-т. – Киев, 1972. – 24 с.
6. Пінаєва О. Ю. Наступність у змісті трудового навчання в школі та професійної підготовки в ПТУ швейного профілю : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. – Вінниця, 2000. – 204 с.
7. Положення про організацію навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах / Вища освіта в Україні – нормативно-правовезабезпечення / за ред. А. П. Зайця, В. С. Журавського. – К. : Форум, 2003. – 1019 с. – С. 232-249.
8. Терещук Г. В. Диференційовані завдання як засіб індивідуального підходу до учнів / Трудова підготовка в закладах освіти. – 1998. – № 4. – С. 7-12.
9. Цвілик С. Д. Наступність графічної підготовки вчителя трудового навчання в контексті сучасної педагогічної технології // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – № 3. – С. 33-37.

Андрияшин В. И., Карачун Л. В. Обеспечение последовательности средствами межпредметных связей.

В статье рассматриваются межпредметные связи как средство обеспечения последовательности, подаются требования к практическим занятиям.

Ключевые слова: последовательность, межпредметные связи, требования, компоненты, образование.

Andriyashin V. I., Karachun L. V. Providing of sequence facilities of intersubject connections.

Intersubject connections as backer-up of sequence are examined in the article, requirements are given to practical employments.

Keywords: sequence, intersubject connections, requirements, компоненты, education.

Белан Т. Г.
Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглянуто педагогічну практику як одну з необхідних складових процесу становлення майбутнього вчителя технологій. Проаналізовано вплив педагогічної практики на підготовку майбутнього вчителя технологій.

Ключові слова: педагогічна практика, загальноосвітній заклад, практикант, учень, вчитель технологій, студент.

Педагогічна практика студентів – це спосіб вивчення навчально-виховного процесу на основі безпосередньої участі в ньому практикантів [1, с. 268].

Основною метою педагогічної практики у вищому навчальному закладі є: поглиблення і закріплення теоретичних знань з психолого-педагогічної і фахової методичної підготовки; безпосередня участь у підготовці і проведенні уроків різного типу з предмету із застосуванням різноманітних форм і методів навчання; виконання функцій

класного керівника і проведення позаурочних та позашкільних виховних заходів; формування у студентів педагогічних професійних якостей, інтересу до науково-дослідної роботи в галузі педагогічних наук; вивчення та узагальнення педагогічного досвіду учителів; залучення студентів до громадсько-корисної діяльності та роботи з професійної орієнтації в школі, оволодіння формами, методами, засобами, новітніми технологіями здійснення навчально-виховного процесу в навчальних закладах різних типів [2, с. 4].

Головними умовами ефективності педагогічної практики є теоретична обґрунтованість, освітній та виховний характер, комплексний підхід до її змісту та організації, систематичність і наступність.

Педагогічна практика посідає важливе місце у процесі формування особистості педагога. Цій проблемі присвячено праці О. І. Щербакова, Е. А. Гришина, Н. В. Кузьміної, В. О. Сластьоніна, Л. Ф. Спіріна, Н. І. Заремської, О. М. Павлюк, В. Г. Ареф'єва, В. І. Куриш, Н. Д. Михайлова, А. В. Скок, А. Д. Бондар, Т. І. Дятленко та ін. Здійснено ряд досліджень з питань удосконалення підготовки вчителя-вихователя. В них розкриваються шляхи підвищення ефективності педагогічної практики.

Педагогічна практика – найважливіша умова більш швидкого адаптування майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі. У процесі педагогічної практики студенти насамперед адаптуються до діяльності вчителя загальноосвітнього навчального закладу, знаходять своє місце у взаємодії учнівського і педагогічного колективів, усвідомлюють й оцінюють правильність професійного вибору, наявність у себе необхідних якостей для педагогічної діяльності. У період практики здійснюється ефективна навчальна робота, спрямована на формування професійних навичок, активної життєвої позиції, сукупності громадянських і моральних якостей майбутнього педагога. Це початок формування професійної майстерності майбутнього вчителя.

Практика студентів у ВНЗ України є невід'ємною складовою частиною освітньо-професійної програми фахівців, основним завданням якої є якість практичної підготовки випускника за освітньо-кваліфікаційним рівнем: бакалавр, спеціаліст, магістр. У період практики студентів закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості фахівця. Від ступеня успішності на цьому етапі залежить професійне становлення майбутнього фахівця [3, 29].

Педагогічна практика повинна бути відповідним чином організована. Той, хто навчається, повинен чітко усвідомлювати, яких саме результатів він повинен досягнути у процесі педагогічної практики, знати її проміжні завдання, бути мотивованим щодо досягнення її мети. Важливу роль відіграє також контроль та оперативне керівництво педагогічною практикою, аналіз досягнень та недоліків, що були виявлені під час її проведення.

Як правило, практика проходить в активній формі, тільки перше ознайомлення практикантів з загальноосвітнім навчальним закладом відбувається у формі спостереження за діяльністю вихователя, викладача, методиста, а також вивчення навчально-методичної документації, бесід з дітьми, педагогами та ін. Таке постійне спілкування з учнями, починаючи з другого курсу, забезпечує можливість глибокого оволодіння основами педагогічної майстерності.

Кожний вид педагогічної практики має свої конкретні завдання і зміст, з якими студенти знайомляться на установчій конференції, куди запрошуються і викладачі-методисти, вчителі загальноосвітніх навчальних закладів.

Завершальним етапом педагогічної практики є підсумкова (заклучна) конференція. За результатами педагогічної практики, студенту виставляється диференційована оцінка з урахуванням характеристики, яку дав практиканту педагогічний колектив загальноосвітнього навчального закладу.

На технологічному факультеті ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка педагогічна практика у студентів денної форми навчання починається на третьому курсі і триває два тижні. Під час практики студенти мають можливість познайомитися з навчально-виховною роботою школи, педагогічним колективом школи, колективом класу, до якого прикріплений практикант, також студенти в ході даної педагогічної практики допомагають вчителю-предметнику та класному керівнику у виховній роботі.

В ході навчально-виховної практики в 5-9 класах, яку проходять студенти IV курсу денної та заочної форм навчання впродовж 4 тижнів, вони виконують обов'язки вчителя трудового навчання з тижневим навантаженням не менше 4-6 годин та помічника класного керівника в одному з класів. Під час проходження педагогічної практики студенти виконують такі завдання:

1. Ознайомлення з навчально-виховною роботою школи та особливостями навчально-пізнавальних здібностей учнів класу (дослідження психологічних аспектів навчально-виховної діяльності, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів, особливості педагогічного спілкування і мікроклімату на уроці, вивчення окремих учнів і колективу з метою складання об'єктивної психолого-педагогічної характеристики, аналіз особових справ учнів, медичних карток, щоденників, класних журналів);

2. Вивчення календарно-тематичних і поурочних планів учителя, плану позакласної роботи з предмету;

Проведення навчальної і позакласної роботи з фахового предмету (з'ясування рівня знань, умінь і навичок учнів з предмету, розробка планів-графіків проведення уроків у період практики, розробка конспектів уроків, лекційних і семінарських занять, факультативів, занять гуртка або інших позаурочних занять з предмету, підготовка методичних матеріалів, наочних посібників, технічних засобів навчання, електронно-обчислювальної техніки до уроку або позаурочного заняття, проведення окремих уроків та позакласних занять з предмету спеціальності, обов'язкове відвідування уроків учителя і практикантів, участь в їх аналізі);

Проведення позакласної виховної роботи в класі (вивчення рівня вихованості учнів, розробка плану-графіка проведення позакласних виховних занять в період практики, підготовка і проведення позакласних занять, що забезпечують різнобічний виховний результат, робота з батьками та ін.);

Методична і самостійна робота (участь у роботі педагогічної ради; методичного об'єднання, семінару класних керівників, систематичний аналіз своєї практичної діяльності і досвіду навчально-виховної роботи школи (ПТУ) в педагогічному щоденнику);

Виконання завдань з шкільної гігієни (оцінити групу та рівень фізичного розвитку учнів в закріпленому класі, гігієнічна оцінка класної кімнати, гігієнічна оцінка розкладу уроків) [2, 8].

Під час проходження даної педагогічної практики студенти збирають інформацію для написання дипломної роботи бакалавра.

Педагогічна практика на п'ятому курсі є логічним продовженням навчально-виховної практики попереднього курсу. Студенти денної та заочної форм навчання проходять навчально-виховну практику в 9-11 класах на базах загальноосвітніх навчальних закладів і повністю виконують посадові обов'язки вчителя-предметника та класного керівника.

Науково-дослідницька робота практиканта-випускника вищого навчального закладу завершує наукові пошуки, розпочаті під час проходження педагогічної практики на четвертому курсі. Після захисту дипломної роботи бакалавра студент продовжує роботу за темою дослідження і під час практики може спробувати використати матеріали формувального етапу педагогічного експерименту, простежити зміни в творчому, економічному, естетичному, трудовому розвитку учнів. Свої аналітичні висновки і спостереження студенти оформлюють як розділ дипломної роботи.

Після закінчення педагогічної практики студенти подають журнал із звітом про проведену роботу, розширені плани конспектів уроку з трудового навчання, додаткової спеціальності та виховного заходу, психолого-педагогічну характеристику особистості учня (IV курс) чи класу (V курс) та характеристику практиканта від школи.

В період педагогічної практики студенти поглиблюють і закріплюють теоретичні знання, які отримали під час занять в університеті, навчаються застосовувати їх у школі, самостійно планують роботу по трудовому навчанню і вихованню, проводять уроки з трудового навчання при цьому застосовують різноманітні форми і методи організації навчальних занять.

Таким чином практика є обов'язковою складовою у професійному становленні студентів денної і заочної форм навчання, невід'ємною частиною фахової підготовки майбутніх учителів технологій, вона має бути цілісною і взаємопов'язаною між собою, логічно побудованою, сприяти професійному розвитку студентів. Педагогічна практика дає можливість студентам практично спробувати свої сили у вибраній професії, спробувати застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

Використана література:

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
2. Педагогічна практика: методичний посібник для студентів IV і V курсів спеціальностей 7.0101.03 “Трудове навчання”, “Професійне навчання” [Текст] / С. В. Завацький [та ін.] – Чернівці: ЧДПУ, 2001. – 60 с.
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України [Текст]: Проект // Інформаційний вісник “Вища освіта”. – 2004. – № 13. – С. 28-36.

Белан Т. Г. Педагогическая практика как важна составляющая профессионального становления будущего учителя технологий

В статье рассмотрена педагогическая практика как одна из необходимых составляющих процесса становления будущего учителя технологий. Проанализировано влияние педагогической практики на подготовку будущего учителя технологий.

Ключевые слова: педагогическая практика, общеобразовательное заведение, практикант, ученик, учитель технологий, студент.

Belan T. G. Student teaching as the important component of professional formation of the future teacher of technologies.

In article student teaching as one of necessary components of process of formation of the future teacher of technologies is considered. Influence of student teaching on preparation of the future teacher of technologies is analysed.

Keywords: student teaching, a general educational institution, the probationer, the pupil, the teacher of technologies, the student.

***Білик Р. М.
Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка***

РОЛЬ ТА МІСЦЕ КУРСУ “ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ” В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті визначено основні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів технологій до безпечних умов праці в процесі трудової діяльності, розкрито основні фактори, що призводять до травматизму та можливі шляхи їх усунення.